

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК ВИДАННЯ 4-й
Газета виходить
щотижня

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

№ 52 (182)

Субота, 26 грудня 1970 року

Ціна 2 коп.

В ЮВІЛЕЙНОМУ ЛЕНІНСЬКОМУ році орденоносна Херсонщина домоглася великих успіхів в розвитку сільського господарства. Хлібороби області довели валовий збір зерна до 2-х мільйонного рубежа, виростили високий урожай овочів, винограду, підвищили продуктивність тваринництва.

У цих досягненнях є вагомий частка праці і глухих трудівників села. На обласній нараді, яка відбулась недавно, кращі колгоспники та працівники радгоспів звітували про виконання своїх зобов'язань. Всі вони свідомо віднеслись до роботи і доклали зусиль, щоб домогтися кращих успіхів у соціалістичному змаганні. Прикладом цьому можуть бути колгоспники, яких обрали делегатами на республіканську нараду.

Свинар колгоспу імені Шевченка Верхньорогачинського району О. І. Клименко вже 10 років очолює ланку по відгодівлі свиней. За свою сумлінну працю і

НАША ГОРДІСТЬ

успіхи в розвитку тваринництва його нагороджено Орденом Трудового Червоного Прапора і медаллю «За доблесну працю. На відзначення 100-річчя з дня народження В. І. Леніна», а також присвоєно почесне звання «Заслужений тваринник».

За три квартали цього року О. І. Клименко відгодував і продав державі понад тисячу голів свиней загальною вагою 1229 центнерів при зобов'язанні 800 голів вагою 1000 центнерів.

Доярка ордена Леніна колгоспу імені ХХІІ з'їзду КПРС Генієського району З. І. Аксьонова працює на фермі вже 9 років. Спочатку вона доглядала гелят, а потім стала дояркою. Пильно придивлялася до роботи своїх досвідчених подруг, переймала їх вміння.

З року в рік кращали показники її роботи. Тепер Аксьонова

міцно утримує першість в соціалістичному змаганні по продуктивності молочної худоби на своїй фермі.

При річному зобов'язанні 1820 кілограмів від кожної з 15 корів, Аксьонова вже надоїла більше, як по 2 тисячі кілограмів молока і виростила 13 телят. З. І. Аксьонова — ударник комуністичної праці, нагороджена ювілейною медаллю.

Коваль колгоспу «Перше Травня» Голопристанського району В. Ф. Бондар беззмінно працює в артілі вже сорок років. Ще підлітком прийшов він до кузні, допомагав лагодити примітивний інвентар. Кмітливий хлопчина сподобався ковалям і вони почали його вчити. Згодом він став молотобійцем, а потім і ковалем.

Тепер Бондар досвідчений фахівець своєї справи. Він досконало знає всі сільськогосподарські

Лідія Григорівна ХАРЕВИЧ—швея Сумського УВП. Високий виробничий темп, відмінна якість продукції, найкраще характеризують самовіддане відношення ударниці комуністичної праці до своїх обов'язків.

Фото Т. МАЛКІЄЛЯ.

машини і виконує норми виробітку на 110—120 процентів при відмінній якості роботи. Серед односельчан глухий трудівник користується заслуженою пошаною.

Сільське господарство — одне з найважливіших галузей матеріального виробництва. Його успішний розвиток обумовлює рі-

вень матеріального добробуту радянського народу. Про це завжди пам'ятають глухі трудівники села і працюють так, щоб своєю сумлінною працею прискорити шлях до світлого майбутнього людства — комунізму.

О. ТРОХИМЕЦЬ.
Інструктор Херсонського облвідділу УТОГ.

ІІІ республіканська нарада передовиків сільського господарства

15 грудня в Київському Палаці культури УТОГ відбулася третя республіканська нарада передовиків сільського господарства, членів Українського товариства глухих.

З доповіддю — Підсумки виконання соціалістичних зобов'язань, взятих на честь 100-річчя з дня народження В. І. Леніна — виступила заступник голови президії Центрального правління УТОГ т. НЕПЛЮЙ М. І.

— Народа передовиків сільського господарства — говорить доповідач, — проходить наприкінці ювілейного року, щедрим і багатим на урожай усіх сільськогосподарських культур. Радянські люди цей рік відмітили новими трудовими успіхами на всіх ділянках господарського і культурного будівництва, розвитку науки і техніки.

Гідний вклад в останньому році п'ятиріччя внесли і трудівники села. Валовий збір зерна в нашій країні у 1966—1969 роках становив 162 мільйони тонн щорічно, це майже на 25 процентів більше ніж збиралося зерна у 1961—1965 роках. Ріст урожайності йшов, головним чином, за рахунок підвищення врожайності з кожного гектара.

Трудівники сіл України, достроково, у листопаді 1970 року, виконали п'ятирічні зобов'язання. Колгоспи і радгоспи України в цьому році в засіки Батьківщини засипали 703 мільйони пудів зерна, перевиконали плани продажу інших культур.

Доповідач підкреслює, що в загальному доробку трудівників села республіки є частка праці членів УТОГ, працівників сільського господарства.

Кращі люди нашого Товариства присутні на республіканській нараді. Імена багатьох з них занесені на Дошки пошани колгоспів і радгоспів, до Книг пошани обласних відділів УТОГ. За сумлінну працю, любов до своєї справи, за славі діла, які вони вирішують у щоденному труді немало з них мають урядові нагороди. Серед них член рильничої бригади колгоспу ім. Суворова Чернівецької області Валентина Магда, свинарка колгоспу ім. Чапаєва Чернігівської області Валентина Лоза, яка в 1969 році одержала по 18 поросят від кож-

Учасники наради (зліва направо): Г. Путченко — доярка радгоспу «Перше Травня» (Донецька обл.); М. Мазяр — тракторист колгоспу «Комуніст» (Львівська обл.), В. Магдюк — член рильничої бригади колгоспу ім. Суворова (Чернівецька обл.).

ної свинятки, тракторист Михайло Мазяр з колгоспу «Комуніст» Кам'яно-Бузького району Львівської області підготував біля десяти молодих механізаторів, член ВЛКСМ, телятниця колгоспу ім. Ілліча з Донецької області Люба Біленко нагороджена медаллю «За доблесну працю», доярка радгоспу «Перше травня» Артемівського району, Донецької області Ганна Путченко у минулому році надоїла по 2880 кілограмів молока від кожної корови і багато інших трудівників, про яких лине заслужена слава.

Комуністична партія постійно піклується про добробут трудівників села, про зміцнення матеріально-технічної бази колгоспного села. Вироблений ХХІІІ з'їздом КПРС, безрезультатно (1965 р.) Пленумом і наступними Пленумами ЦК КПРС курс на хімізацію,

меліорацію земель та комплексну механізацію сільського господарства, успішно перетворюється в життя. Промисловість країни з кожним роком збільшує випуск сільськогосподарської техніки, мінеральних добрив. Швидко росте енергоозброєння колгоспів.

Комуністична партія спрямовує зусилля трудівників села на реалізацію рішень липневого (1970 р.) Пленуму ЦК КПРС «Чергові завдання партії в галузі сільського господарства». Завдання ці великі і першочергові, в них — більше збільшення виробництва зерна, ріст урожайності всіх культур. Уже в наступному п'ятиріччі валовий збір зерна потрібно довести до 195 млн. тонн на рік.

Не менш важливим є дальший ріст продуктивності праці, краще використання кожного гектара

землі, дальше зниження собівартості продукції. Особливого значення партія і уряд надають збільшенню виробництва продукції тваринництва.

У наступному п'ятиріччі, відмічалось у доповіді, буде введено три мільйони гектарів нових зрошувальних земель. 77,6 мільярда карбованців буде виділено на капіталовкладення у тому числі 45,9 мільярда карбованців на будівельно-монтажні роботи.

У сільському господарстві нашої республіки працює понад 18 тисяч членів УТОГ, це велика сила і завдання полягає в тому, щоб кожний на своїй ділянці роботи працював з повною віддачею сил і умінь, щоб кожний день праці приносив відчутні наслідки.

Включившись у соціалістичне змагання за гідну зустріч ХХІВ

з'їзду КПРС і ХХІІІ з'їзду КП України, колгоспники, робітники радгоспів — члени УТОГ у ці дні докладають багато зусиль, щоб добре підготуватись до весни, успішно провести зимівлю худоби, одержати високі приплоди молодня і зберегти його.

Зима найбільш сприятлива пора року для проведення занять, організації культурно-виховної, масово-політичної роботи, для розгортання художньої самодіяльності. Ця робота за раніше наміченим планом добре ведеться Львівським, Івано-Франківським, Чернівецьким та іншими облвідділами УТОГ.

Правильно поєднують працю і відпочинок трудівників села більшість обласних відділів УТОГ. В цьому році у будинку відпочинку «Сосновий бір» відпочило понад 500 трудівників села, у майбутньому році відпочине понад 700 чоловік.

Турбота про здоров'я людини — одна з головних в роботі первинних організацій та обласних відділів УТОГ. Зараз Товариство організувало велику роботу по обслуговуванню глухих. Створена сурдоакустична пересувна лабораторія побувала в Київській, Житомирській, Чернігівській, Рівненській, Волинській та інших областях, де на місцях людям надавалась потрібна допомога. Ведеться велика робота по створенню в Києві республіканського центра по відновленню слуху.

Коллективи УВП подають шефську допомогу селу. Київське дослідне підприємство в радгоспі ім. Ватутіна (Києво-Святошинський район) збудувало 2400 квадратних метрів теплиць, постійно подає шефську допомогу селу колектив Бродівського УВП.

Велику роботу проводить Товариство по підвищенню професійної підготовки трудівників села. За останні два роки на кошти Товариства були підготовлені тваринники, будівельники та інші спеціалісти — всього 50 чоловік. Роботу в цьому напрямку потрібно продовжувати.

Нові знання допоможуть успішно перетворювати в життя, взяті зобов'язання.

Доповідач відзначила, що у відповідь на рішення липневого Пленуму ЦК КПРС першочерго-

(Закінчення на 2 стор.)

III республіканська нарада передовиків сільського господарства

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

вим завданням Товариства є посилення виховної і масово-політичної роботи з трудівниками села, поліпшення трудової дисципліни і безумовне виконання виробничих завдань кожним членом УТОГ.

Виступає Любов БІЛЕНКО, телятниця колгоспу ім. Ілліча (Долнеська обл.).

Наприкінці доповіді висловила тверде переконання, що глухі трудівники села у своїх виступах поділяють досвід роботи, поставляють нові завдання і дають відповідь на те, як їх втілити в життя.

Першим в обговоренні доповіді тов. Неплюй М. І. виступив М. Ковтун, тесляр колгоспу ім. Чанаєва Дніпропетровської області. Він щиро вітає делегатів III республіканської наради передовиків сільського господарства від всіх глухих трудівників своєї області. Розповідає про трудові здобутки членів УТОГ колгоспу, де він працює. В цьому колгоспі проживає вісім глухих. Серед них є теслярі, доярки, члени садово-городньої бригади. Всі вони вносять свій посильний вклад в загальне досягнення артілі. Сумлінний труд глухих неодноразово відзначався нагородами, грошовими преміями, їм присвоєно високе звання ударників комуністичної праці.

Робітник цегельного заводу міжколгоспбуду з села Биковець, що на Волині, голова первинної організації УТОГ Г. Прокопчук раніше працював в колгоспі, добре справлявся зі своїми обов'яз-

ками. Тепер він виготовляє цеглу на заводі.

— В багатьох селах району, — говорить Г. Прокопчук, — зводяться нові будівлі. Приміром у нашому селі збудовано великий магазин, будинок культури. Радують око ці будівлі, і приємно на душі від того, що цеглу, з якої вони збудовані, виготовляв своїми руками.

В сусідньому селі Радомишль проживає 15 глухих. Разом з глухими с. Биковець вони складають первинну організацію. При клубі цього села створено червоний куток. Тут ми проводимо своє дозвілля та найрізноманітнішу виховну і політмасову роботу.

— Я — будівельник міжколгоспбуду Вознесенського району Миколаївської області, — починає свій виступ учасник наради передовиків сільського господарства П. Абаза. — Працюю добре. За це мені присвоєно звання ударника комуністичної праці, неодноразово нагороджувався грамотами, грошовими преміями, беру активну участь у громадському житті свого колективу. XXIV з'їзд КПРС і XXIV з'їзд КП України зобов'язують зустріти високими показниками у праці.

Н. Пасічник, телятниця сільськогосподарської артілі ім. К. Маркса з Хмельницької області, поділилася з учасниками наради своїм досвідом відгодовування телят. Вона доглядає 12 телят. Ними поповнює племінне стадо колгоспу. Працею П. Пасічник пишаються односельчани, ставлять їй працю в приклад іншим.

— В артілі ім. Ілліча я працювала довгий час пташницею, роз-

повідає учасникам республіканської наради, Л. Біленко з Ворошиловградщини. — Доглядала одночасно по 4-5 тисяч і більше курчат. З другої половини нинішнього року мені доручили вирощувати телят, готую племінне стадо. Мою працю в колгоспі високо оцінено. В ознаменування 100-річчя з дня народження В. І. Леніна мене нагороджено ювілейною ленинською медаллю, а правління артілі за високі трудові здобутки преміювало золотим годинником.

Л. Біленко підвищує свої загальноосвітні і зоотехнічні знання. Тваринниця зобов'язалася виростити до дня відкриття чергового партійного з'їзду 50 дійних корів. Вже зараз вона виростила більше 20 таких корів.

В. Ковалюк з Ворошиловградщини розповідає, що він трудиться в сільськогосподарській артілі молотобійцем. Вже протягом 20 років виготовляє різні деталі для колгоспних машин. Механізатори з вдячністю відзиваються про його роботу. За сумлінну працю він також нагороджений ленинською ювілейною медаллю.

— Раніше я працювала дояркою, зараз тимчасово переведена на іншу роботу. За мою працю мене шанують в колгоспі, маю урядові нагороди. — Так розпочала свій короткий виступ В. Лінченко із Запорізької області.

Вона завжди справляється з будь-яким завданням, денні норми виконує на 120—130 процентів. На неї рівняються інші колгоспники. В. Лінченко живе в достатку має хліб і до хліба. Колгосп збудував їй новий добротний будинок.

На республіканській Виставці передового досвіду в народному господарстві. Учасники наради у павільйоні — Дарин моря.

Членів УТОГ сільського господарства Кримської області на нараді представляла А. Андроняк. Вона трудиться в радгоспі, де вирощують різні квіти.

— Праця наша нелегка, — говорить А. Андроняк, — але благородна. Ми даруємо людям радість. Вирощені нами троянди та інші квіти, відправляються до Москви, Ленінграда, Києва. Працюю одна серед чужих, не відстаю від них. Моє ім'я занесено на Дошку пошани. В минулому році отримала нову квартиру. Хочеться жити й працювати ще краще.

В обговоренні доповіді взяли участь Коврига Н. П., доярка колгоспу «Перше Травня» (Житомирська область), Голинка М. Ф., колгоспник артілі ім. Леніна, (Закарпатська область), Короткий А. Ф., токарь відділення «Сільгосптехніка» с. Пологи (Запорізька область), Кравченко М. Г., тваринник радгоспу «Заготскот» (Одеська область), Мурашко Г. П., пташниця колгоспу ім. Кірова (Сумська область), Клименко А. І., свинар колгоспу ім. Шевченка (Херсонська область), Гончар С. Р., інструктор Львівського облвідділу УТОГ, Начос Є. Т., робітниця радгоспу «Долинський» (Кіровоградська область), Гончарук Г. Е., коваль колгоспу «Україна» (Житомирська область), Худієнко А. Д., тесляр радгоспу «Бурякорадгосп» (Полтавська область).

Учасники III республіканської наради передовиків сільського господарства Українського товариства глухих одногосподно прийняли звернення до всіх членів УТОГ — працівників сільського господарства республіки.

В роботі наради взяли участь тт. Шульженко О. О., представник Ради Міністрів УРСР, Федоркова В. М., представник Міністерства соціального забезпечення, Крилова Г. О., представник Міністерства сільського господарства, Тимофеев П. П., представник республіканського об'єднання «Сільгосптехніка», Горловська С. І., представник Міністерства м'ясомолочної промисловості. Вони вручили великий групі передовиків сільського господарства почесні грамоти та грошові винагороди. Президія Центрального правління УТОГ виділила всім учасникам наради безкоштовні путівки в будинок відпочинку «Сосновий бір».

Увечері, 15 грудня, учасникам наради в Київському Палаці культури УТОГ колектив театру «Райдуга» показав виставу «Легенда про райдугу».

Другого дня вони відвідали республіканську Виставку досягнень в народному господарстві.

ЗВЕРНЕННЯ

учасників III республіканської наради передовиків сільського господарства, членів Українського товариства глухих ДОРОГІ ТОВАРИШІ!

Ми, члени УТОГ — учасники III республіканської наради передовиків сільського господарства — зібрались на цю нараду у ленинський ювілейний рік, щоб обговорити найважливіші питання, які хвилюють зараз усіх хліборобів, механізаторів нашої країни. Проведення цієї наради в такий знаменний час покладає на нас особливу відповідальність за стан справ на місцях. З ім'ям В. І. Леніна, діяльністю Комуністичної партії нерозривно пов'язані усі перетворення у житті радянського народу в місті і на селі, у всіх галузях народного господарства, в культурі і науці.

Широка програма дальшого розвитку сільського господарства, накреслена в липневим (1970 р.) Пленумом ЦК КПРС. У наступній п'ятирічці планом передбачено значне підвищення урожайності зернових, виробництва продуктів тваринництва, широке впровадження комплексної механізації, меліорації земель, капітального будівництва.

Комуністична партія впевнена, що у вирішенні усіх цих питань ми не стоятимемо осторонь, а візьмемо саму найактивнішу участь у їх здійсненні.

Ми, учасники III республіканської наради, закликаємо всіх членів УТОГ працівників сільського господарства, постійно підвищувати свою майстерність, оволодівати і впроваджувати у виробництво механізацію, по-господарськи використовувати кожен гектар землі, техніку, добрива, будівельні матеріали. Треба, щоб кожний трудівник села там, де він працює, щоденно проявляв ініціативу і вкладав у доручену йому справу максимум знань і умінь.

Від імені всіх працівників сільського господарства, членів Українського товариства глухих, ми запевняємо Центральний Комітет КП України, що глухі трудівники нашої республіки безумовно виконують, взяті соціалістичні зобов'язання першого року нової п'ятирічки, внесуть гідний трудовий вклад у справу побудови комунізму в нашій країні, зустрінуть XXIV з'їзди КПРС і КП України новими трудовими перемогами.

Працею трудівників нашої республіки колись відсталі райони і неродючі степи перетворені в край високоінтенсивного сільського господарства. Прокладені сотні кілометрів зрошувальних каналів, збудовані величезні водоймища, організовані багаточисельні спеціалізовані колгоспи і радгоспи, оснащені передовою технікою.

Чудових успіхів добились хлібороби Батьківщини. У ленинському ювілейному році — вирощений урожай зернових найвищий врожай на протязі всієї історії нашої Батьківщини.

У своєму виступі на урочистому засіданні в Єревані тов. Брежнев Л. І. сказав, що найбільший вклад у хлібні ресурси країни внесли хлібороби Російської Федерації, Казахстану і України. У цю велику перемогу внесли свій посильний вклад і глухі трудівники сіл нашої республіки.

чення їм перехідного Червоного прапора тощо.

Виробничі справи не сходять з поля зору редколегії. Про досягнення колективу на всіх ділянках УВП розповідає економіст З. Беренштейн. «Перехід на випуск бездефектної продукції». З такою статтею виступає інженер по якості Л. Леонська. Зафіксовано брак при розкрій тканини. Стінгазета не минає цього, відразу ж критикує винуватих.

На шпальтах стіннівки друкуються різноманітні матеріали про довілля трудящих глухих, на теми побуту, навчання. «Виробничик» оперативно реагує на недоліки. Та все ж такі редколегії стіннівки слід закинути, що в газеті мало критики, зовсім відсутні карикатури. Немає рубрики слідами виступів «Виробничика», де вміщувався б матеріал про вжиття заходів на критичні виступи.

Загальне враження від стінгазети — приємне.

ОГЛЯД СТІННОЇ ПРЕСИ БІЛЬШЕ КРИТИКИ

Стінгазета «ВИРОБНИЧНИК» — орган партійної, профспілкової та комсомольської організації Одеського учбово-виробничого підприємства № 2. В ній конкретно, по-діловому ведеться розмова про виробничі справи підприємства. Вже з першого номера, коли колектив почав працювати в умовах спеціалізації і в деяких робітничих виник сумнів щодо виконання виробничих завдань, збереження заробітної плати, газета сміливо підтримує спеціалізацію, як один з основних факторів підвищення продуктивності праці, поліпшення якості продукції. «Сумлінним робітникам хвилюватися нічого», — пише в одній із своїх заміток в газеті Т. Левінсон, старший майстер дільниці № 1. Вона критикує окремих робітників, котрі не виконують змінних норм.

Вже з самого початку газета звертає серйозну увагу на якість виробів. Про якість швейних виробів під заголовком «Виправдаємо довіря» виступає Л. Школьнікова, старший майстер дільниці № 2. В своїй статті вона вказує на недоліки в роботі окремих швей і в цілому всієї дільниці.

Не забули члени редколегії при переведенні підприємства на спеціалізацію і про кадри, особливо молоде поповнення, яке прийшло на УВП із шкільної лави. Заступник директора по навчально-виховній роботі Л. Кирика виступає із заміткою, в якій по-материнськи турбується про нове поповнення. Вона наголосила зокрема на тому, що молоді робітники повинні мати всіляку підтримку з боку старших робітників, майстрів та адміністрації, бо вони — майбутнє підприємства. Після цього стіннівка ще неодноразово повертається до цієї досить актуальної теми.

Великого значення надається підприємстві соціалістичному змагання. Під рубрикою «Ударною працею зустрінемо XXIV з'їзд КПРС» постійно друкуються матеріали, в яких висвітлюється високопродуктивна праця окремих виробничих бригад, дільниць. Вміщуються фото переможців змагання, подається матеріал про вру-

чення їм перехідного Червоного прапора тощо.

В даний час в цьому приміщенні йде ремонт. Але мине небагато

РАДІСНА ЗВІСТКА

У Гадяцькому районі проживає і трудиться понад 200 членів УТОГ. Досі вони не мали свого клубу, а тепер, за клопотанням Зінківського міжрайвідділу, районній організації виділили приміщення для відкриття культосвітнього закладу глухих.

Члени нашого Товариства, що проживають у м. Гадячі, вже готуються до проведення роботи в новому клубі.

Н. АКСЮК.
Полтавська обл.

Колектив Чернігівського учбово-виробничого підприємства ще в червні цього року виконав п'ятирічний план по всіх техніко-економічних показниках. Це були роки напруженої самовідданої праці, роки невпинного зростання. На підтримку цього можна навести багато фактів: підприємство перейшло в нове виробниче приміщення, за п'ятирічку УВП реалізувало понад план продукції на один мільйон 740 тисяч карбованців. Та, мабуть, достатньо одного, найголовнішого — продуктивність праці зросла за ці роки на 10,7 процента. Нижче трудівники Чернігівського УВП розповідають про те, завдяки чому колектив підприємства добився такого успіху.

В авангарді — комуністи

Партійна організація нашого підприємства порівняно невелика — вісімнадцять комуністів. Але її організаторська місія, позитивний вплив відчутні на кожній ділянці виробництва — і великий, і малий. Саме комуністи виступили ініціаторами змагання на честь наступних з'їздів партії. Добрий приклад, добрі і сходи. Весь колектив підприємства включився в передз'їздовське змагання. Багато виробників відкрили свої особисті трудові рахунки. І щодня вносять посильний вклад. І те, що підприємство достроково завершило завдання п'ятирічки — звичайно, найперше говорить про організаторську роль комуністів, їх провідну силу.

Це досягнення — не межа. Щоб зробити трудові здобутки ще більш вагомими, партійне бюро УВП в своїй практичній діяльності вирішувало оперативні виробничі і організаторські питання. Комуністи йдуть в авангарді боротьби за виконання й перевиконання виробничих планів, за поліпшення якості продукції, за економію сировини і матеріалів. Та головна турбота, головна напруженість в роботі партійної організації — підвищення продуктивності праці. Адже це, як гово-

рив Володимир Ілліч Ленін, найголовніше для побудови комунізму. То ж, зрозуміло, що питання підвищення продуктивності праці неодноразово стояло на повісті денних партійних зборів, що партійна організація контролює професійне навчання трудівників, що це питання систематично висвітлюється на шпальтах стінної газети УВП.

Де б не працювали комуністи, вони подають добрий приклад, йдуть в авангарді соціалістичного змагання. Тільки теплі, сповнені поваги слова йдуть на адресу слюсаря П. Пильника, старого комуніста М. Аксененка. Багаторганне життя в комуністів нашого підприємства. Вони ведуть також значну виховну роботу. Систематично перевіряють відвідування вечірньої школи, гуртожиток. Наприклад, слюсар Федір Руденко. Він — приклад у всьому. У самовідданому відношенні до своїх обов'язків, у чуйному ставленні до товаришів, у вихованні молодих робітників. То ж не дарма глухі трудівники підприємства висловили Ф. Руденку своє довіря і обрали його головою місцевому.

І. БАРБАШ.
Секретар парторганізації.

НА ЧОЛІ ЗМАГАННЯ

Організація дійового соціалістичного змагання за дострокове виконання виробничих планів, за гідну зустріч XXIV з'їзду КПРС і КП України стало повсякденною турботою місцевому нашого підприємства. За звання кращих змагаються колективи дільниць, бригад, окремі робітники. В основі соціалістичного змагання лежить рух за комуністичну працю, який на УВП носить масовий характер. Більша половина колективу — 166 трудівників — виборили це почесне звання. З п'яти бригад три бригади комуністичної праці. Колектив підприємства в цілому виборює право називатися колективом комуністичної праці.

Підсумки соціалістичного змагання підводяться щомісячно. При їх підведенні враховуються не тільки виробничі показники — виконання плану, виробіток на одного працівника, якість ви-

бів, але й трудова дисципліна, техніка безпеки, культура виробництва, відвідування вечірньої школи, участь в громадському житті УВП. Переможцям вручається перехідний Червоний прапор і грошова винагорода. Наслідки змагання, як правило, обнародують в стінній пресі. Про них сповіщає спеціальна дошка показників, з якої можна довідатися про роботу кожної бригади за місяць.

Соціалістичне змагання — це значить боротьба за підвищення професійної майстерності кожного до рівня передовиків виробництва. Передовий досвід повинен стати надбанням для всіх. Це й є головний зміст соціалістичного змагання. На цьому місцевому зосереджує свою увагу.

Передача передового досвіду — це, в першу чергу, боротьба за виконання кожним норм виробі-

тку, боротьба за підвищення продуктивності праці. Спершу ми встановлюємо, чому робітник відстає. Буває інколи через те, що просто не сумлінно відноситься до своїх обов'язків. Тоді колектив знаходить такі засоби перевиховання, які позитивно впливають на відстаючого. Це — і товариський осуд, і адміністративні заходи, і «Перець» — орган партійної, комсомольської та профспілкової організації УВП.

Взагалі ж, ми йдемо шляхом «фотографування» робочого дня передового і відстаючого робітників, які виконують аналогічні операції. Нормувальник хронометрує час, затрачений ними на виконання даної технологічної операції. Потім дані аналізуються, співставляються і зразу ж стає зрозумілим, де ж втрачаються дорожочинні робочі хвилини, або, як кажуть, де «вузьке» місце відстаючого. Потім передовик, здебільшого це ударник комуністичної праці, який іде на чолі соцзмагання, навчає його передовим методам роботи, слідує за тим, щоб робітник підвищував свою кваліфікацію.

Ось так, наприклад, стали виконувати і перевиконувати денні норми виробітку швей Тарасевич, Савоцька, Сушицька та інші. Взагалі прогресивний метод роботи у нас не прихований «за сімома замками». Кожний передовик вважає себе зобов'язаним обнародувати свій досвід, передати його іншим. Так, К. Шульга навчила Олю Складар передовому методу пошиву рукавиць. Г. Федорченко взяла шефство над ученицею Людою Мельник. Дівчина лише декілька місяців працює самостійно, але, дякуючи подрузі, виконує норми виробітку на 117 процентів. Можна назвати також передових робітників А. Шаповала та А. Вербяка, які теж із задоволенням навчають молодь передових методів праці.

К. ЛЕЙКІНА.
Член місцевого.

Г. ПАВЛЕНКО працює на УВП двадцять три роки. Виготовляє вироби тільки високого гатунку. Передає молоді свій багатий виробничий досвід.

ЗНАЄШ САМ — НАВЧИ ТОВАРИША

Мені не було ще й шістнадцяти років, коли після закінчення восьми класів Городнянської школи-інтернату я прийшла на Чернігівське учбово-виробниче підприємство. Зрозуміло, що спершу було нелегко. Та увага старших подруг, їх доброзичливе ставлення допомогли мені стати повноправним членом робітничої сім'ї.

У бригаді П. Повжик, де я працюю, біля сорока чоловік. Всі вони різні за віком, за характером, професійною майстерністю. З самого початку я помітила, що глухі трудівниці працюють за принципом: знаєш сам — навчи товариша.

Ні, його не приймали на загальних зборах, не виголошували в промовах. Цей принцип — само собою зрозуміла норма поведінки всіх членів бригади. Кого б з швей ми не взяли за приклад — А. Андрееву і Г. Дорошенко, чи ветерана виробництва, висококваліфікованого майстра Г. Павленко — всі вони вважають цілком закономірним свої знання, свій досвід передати молоді. Це дякуючи старшим подругам, їх постійному піклуванню я змогла вибороти почесне звання ударниці комуністичної праці. Та інакше й не могло бути, адже я працюю в бригаді, яка носить високе звання комуністичної.

Члени нашої бригади постійно дбають про підвищення продуктивності праці. І скажу, що це нам вдається.

Л. МИЛЕЙКО.
Швея, ударниця комуністичної праці.

Всі працівники УВП ясно усвідомлюють, що головним для досягнення виробничих успіхів є боротьба за підвищення продуктивності праці. Але, зрозуміло, що цьому повинна передувати систематична організаційна робота із глухими робітниками. В першу чергу мова йде про технічне професійне навчання. На підприємстві систематично працюють курси технічного, на яких трудівники підвищують свою кваліфікацію.

Нещодавно на основі впровадження у виробництво бездефектного методу роботи і здачі виготовленої продукції з першого пред'явлення на нашому учбово-виробничому підприємстві була проведена переатестація робітників за розрядами. Глухі трудівники старанно готувались до екзаменив, освоювали прогресивні методи роботи, читали технічну літературу. Як наслідок — сорок шість трудівників одержали вищі розряди.

УСПІХ ПРИНОСИТЬ ПОШУК

Плідними були пошуки наших раціоналізаторів за роки п'ятиріччя. Їх ділові пропозиції допомогли механізувати ряд трудомістких виробничих процесів, що позитивно позначилися на продуктивності праці, поліпшенні умов праці робітників. Розповім про деякі з них.

Раніше вивертання рукавів брезентових курток робилося вручну. Зрозуміло, що це була дуже трудомістка операція. Слюсар П. Пильник виготовив пристрій, який полегшив роботу швей і дозволив підвищити продуктивність праці майже в чотири рази. При пошиві цієї ж куртки під проймами для рукавів потрібно було робити по три вентиляційні отвори. Спочатку ця операція робилася вручну, що не відповідало ні технічним вимогам, ні виробничим можливостям підприємства. Раціоналізатори П. Пильник, О. Углич та М. Бакун запропонували пристрій для одночасного пробивання трьох отворів. Впровадження їх у виробництво підвищило продуктивність праці на цій операції в чотири рази.

Нарікання робітниць викликала і операція пакування рукавиць. І, зрозуміло, чому: рукавиці складалися по десять пар в один пакунок, а потім робітниця стягувала їх шпигатом. Крім того, що це не відповідало вимогам ГОСТу, часто траплялися й легкі травми рук. О. Углич запропонував пристрій для складання двадцяти пар рукавиць в один пакунок. Тепер вимоги ГОСТу виконуються повністю, до того ж зник і травматизм.

Раціоналізатори УВП у співдружності з НОП постійно у творчих пошуках. На майбутнє, наприклад, планується перегляд виробничих схем з врахуванням нових затрат часу на технологічні операції, розробка і впровадження трафаретів для пошиття рукавиць, механізація інших трудомістких процесів.

Попереду у раціоналізаторів УВП багато роботи. Адже підприємство порівняно молоде і поле діяльності для них широке.

А. МАКСИМОВСЬКА.
Інженер НОП.

Майстер закрійної дільниці **Л. МЕНТІЙ** і розкрійник **Н. БАБИЧ** радяться, як економніше розрізати тканину.

Робітниці під час обідньої перерви обговорюють виробничі справи.

ЦИФРИ І ФАКТИ

* Обсяг товарної продукції за роки п'ятирічки на Чернігівському УВП зріс на один мільйон 425 тис. карбованців.

* Обсяг реалізації продукції — на один мільйон 435 тисяч карбованців, або ж на 10,8 процента.

* Реалізовано продукції понад план на один мільйон 740 тисяч карбованців.

* З початку 1966 року колектив підприємства освоїв десять нових видів продукції.

* Трудомісткість за ці роки знизилась на 14916 робочих годин, що майже на 800 годин нижче запланованого.

* За роки п'ятирічки Чернігівське УВП одержало прибутку 2 мільйони 78,4 тисячі карбованців. В тому ж числі понад план 301,6 тисяч карбованців.

ВЧИМОСЯ

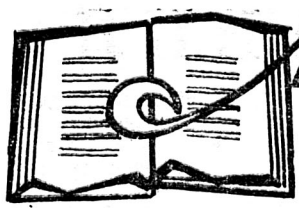
Та найголовніше, мабуть, в тому, що переатестація стала своєрідною школою передового досвіду. Кожен робітник ґрунтовно розповідав про те, як він працює, які прогресивні методи роботи застосовує. Його розповідь слухали всі і, зрозуміло, що все нове, прогресивне ставало надбанням колективу. Приємно відмітити й те, що майже кожна швея оволоділа одною або декількома суміжними професіями. Взагалі, технімум сприяє підготовці кваліфікованих робітників. Велика заслуга в цьому технолога Л. Позняка, інженера-механіка М. Бакуна, інженера-нормувальника К. Лейкіної та економіста О. Вороньова, які навчали робітниць.

На УВП є учнівська група, де учні навчаються бригадним методам праці на пошивочному конвейері. Вже тепер вони показують непогану технічну підготовку

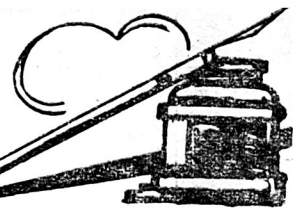
та знання. Можна впевнено сказати, що незабаром до робітничого колективу влітєть молоді, але гідні старших товаришів, робітничі зміна. Не можу не сказати декілька слів про інструктора виробничого навчання М. Пікінер. Вона має великий досвід викладача і педагога. Багато швей одержали путівку в самостійне робітничє життя з рук М. Пікінер. Відмінно працюють її колишні учениці Ганна Дівотченко, Ніна Ісаєнко, Віра Савоцька, Наталія Селивон та багато інших.

Я. ЛИСИЦЯ.
Заступник директора по учбово-виховній роботі.

НАШЕ ЖИТТЯ

ЛІПШІЄРАПШУРНІА СТОРИНКА

«СЕРЦЕМ ПОЧУТЕ» — перша збірка поезій членів УТОГ вийшла з друку у видавництві «Радянський письменник».

Дорогу нам, дорогу! — пише поет.

І справді, він має рацію. Будемо сподіватися, що за цією першою ластівкою будуть з'являтися нові і нові збірки членів УТОГ.

Сьогодні газета друкує окремі вірші авторів цієї збірки.

Дорогу нам, дорогу! — пише поет.

Серцем почуте

Дорогу нам, дорогу!

Ні, не даремно ворог скрізь Підняв таку тривогу:
Йдемо ми дружно в комунізм —
Дорогу нам, дорогу!
В поході нас не злякають:
В нас прагнення високі.
На всю планету вже гримлять
Могутні наші кроки.
Нас рідна Партія веде.
Йдемо ми дружно, в ногу.
Ніхто не спинить нас ніде —
Дорогу нам, дорогу!

Ф. ПРИСІЧ.

★

Неба синього окрасць
Глянув у вікно,
Глянув... Згаснув... Розсипав
Зорі ніч давно.
Місяць вийшов погуляти,
А тебе нема.
Тиша ходить по кімнаті
Сонна і німа.
Тиша, мов струна...
В серці ніжно пригорнулася
Пісенька сумна.
Місто спить. Гудки і дзвони
Стихнули давно...
Тихі думи, серця гомін,
Зорі у вікно.

Ф. САВЕНКО.

★

А жизнь идет...

Сколько нового в этом мире:
Хочешь — верь, а хочешь —
не верь...

Рядом с нами в одной квартире
Умер старый пенсионер.
Он родных растерял и знакомых
И при жизни был одинок.
Он ушел... И в окне его дома
Третий день не горит огонек.
Почтальон свою сумку тащит
(Он не знал, что случилось тут)
И как прежде у двери в ящик
Опускает «Правду» и «Труд».
И газеты, его газеты
Продолжают все тот же путь,
Хоть хозяина их уже нету
И на них ему не взглянуть.
Сколько дней, я точно не знаю,
В неизвестности этой пройдет,
Но наполнится ящик до края,
И тогда почтальон поймет.

И. САПОЖНИКОВ.

★

Моя поэзия

Светило солнце из-за тучи —
Стихотворение не шло...
Но нет, не зря себя я мучил,
Всему шаблонному назло.
А милый критик не заметил,
Газетной трезвостью дыша,
Что, как туманность Андромеды,
Для нас загадочна душа.

А. СИМОНЕНКО.

СТОїТЬ КОЛИБА дядька Лук'яна недалеко від села в смерековому гайку, притуливши до високого пагорбку, над самісіньким гірським водоспадом. Відчинеш двері і прямо з порогу ступаєш на хитку вузьку кладку, що повисла над річкою. Дошки кладки старі, зчорнілі від часу. Хапаєшся за поручні, і вони тремтять чи від ходи, чи, можливо, тремтіння тіла передається їм. А йти треба довго, поки дістанешся протилежного боку.

Відразу перед очі — старий дерев'яний млин. Дошки на ньому теж чорні, сухі, мов перець. Тільки саме колесо і звивистий жолобок, котрим вода потрапляє на нього, зелений від моху. Млин обступили навколо сині кучеряві смереки. Вони, мов сторожа, оберегають його від гірських зальовів — вітрів, низько схиливши віття над самісіньким дахом, заглядають у вікна. Половину коріння не видно з землі, інша половина — звисає над водою. Коріння вимите, аж біле. Особливо миють його гірські води під час весняних і дощових повіней. Річка тоді бурхлива, сердита.

В ті неспокійні ночі дядько Лук'яна не спить. Пропадає в млині. Пантрує млин, щоб його була річка не знесла. Забиває глибоко в землю кілля, переплітає їх лозою, аби вода не зрушила скелю. Ось так вже багато літ вступає він в ерць з природою і завжди виходить переможцем.

Довго стою на камені над високим водоспадом. Ранкова прохолода проймає тіло. Сонця не видно, воно ще не виплило із-за гір, але верхів'я смерек вже купаються в його перших променях, ніжяться під яскравим світлом. Легкий вітерець бавиться над голою цупкими буківими листочками. То зникне, то знову набіжить. Духмяно пахне луговим сіном, зранішніми росами. У вибалку глибоки м'якого туману, ніби отари звець, котяться, перекочуються все далі й далі. З млина доноситься монотонне, ледве вловиме поупування. То дядько Лук'яна накує камінь. Готує млин до нового зрожаю.

До дядька я приїжджаю щороку на канікули і щоразу не хочу звідати їхати. З сумом в серці покидаю його оселю, що стала для мене рідною — дерев'яний, пропахлий толином і махоркою тапчан, на якому так солодко спиться. І ось цей незайманий розкішний кутюк казкової тиші. Здається, ніде його не знайдеш. Вона настроєна на лірику. Сиджу самотньо іноді на камені або ж забираюсь в сіно на горище, згадую велике місто, інститутських друзів і мережу віршів. Кажуть, що вони в мене непогано виходять. Декілька навіть виходили республіканський журнал. Мені самому вони чомусь не до вподоби.

Штовхаю нарешті двері дядькового млина. Вони відчиняються з олошним дратуючим скрипом. Дядько Лук'яна заперований з ніг до голови борошном і пилом, низько нахилився над каменем. Заперований його чоботи, вже погертій капелюх, руда борода, вуся, окуляри. Він не піднімає голови, бо не чує мого приходу. Дядько Лук'яна позбавлений слуху двадцять з лишнім років тому. В туєшніх місцях він неперевершений майстер на всі руки: муляр, мірошник, тесляр, а ще добре грав колись на скрипці. Без молодого рудовусого скрипала не обходилося жодне весілля, вечорниця, чи бодай найменше свято. Такою ж запальною була його дочка Оксана. Була... вродливою й стрункою, мов та смерічка. Портрет Оксани на повний зріст, обрамлений вишитим рушником, на почесному місці. Оксана зустрічає і проводить гостей приємною усмішкою, лагідним поглядом, люб'язно запрошує до гостини і вже не в силі відмовити її добрості, щирості, як і відірвати погляду від довгої коси, голубих, мов волошки, очей.

Лук'янів млин

Вони випромінюють приховану радість і здивування.

Для гостей в дядька Лук'яна — сльвяна наливка, мед, білий пухкий хліб. В колибі завжди пахне свіжоспеченим хлібом і молоком, настояних на п'яному тринкові любистку і чебрецю. Ними густо встелена долівка. В комірчині та синах під стелею сушаться всілякі трави.

Знаючи дядькову хазяйську вдачу і майстерські здібності, йому довірили завідувати ось цим колгоспним млином. З вигляду він ветхий, але все тут, як кажуть, на своєму місці. І хто хоча б раз приїде сюди, ніколи не пошкодує, везучи звідси добре змелене борошно і приємну згадку про дбайливого мірошника. До Лук'янового млина з'їжджаються люди з усіх усюд. Саме вони і прозвали цей млин Лук'яновим. В тій назві щиря подяка і велика повага до людської праці. І тягнуться до Лук'янового млина журавли німими ключами вози до пізньої осені.

Н О В Е Л А

Цюкає й цюкає дядько Лук'яна. Старанно накує камінь. Кожна вибита ним рисочка, ніби стародавнє писання людей кам'яного віку. А камінь той він справді вміє читати. Уважно приглядається до кожної зазубринки. Хоча всі вони майже однакові, як мереживо жилочок його рук, або зморшок на обличчі. В них — його біографія, ціле життя. Ой, і крутим воно було в нього, як гірська стежина, вибоїстим, наче вирва після зливи.

Раптом, помітивши мене, весело підморгнувши кущоватою бровою, дядько відкладає вбік зубило, обтрушується від пилу, випрошується.

— Як спалося? — питає. І, не дочекавшись моєї відповіді, поволі чвалає до виходу. Йде зустрічати сонце. А воно вже вихопилося із-за гір, наразі хлюпає в обличчя снопом літєла, грайливо кучерявиться в його бороді, цілує мозолісті долоні. І дядько радісно посміхається сонцю. Зустрічає він його щоранку. Ось так похилений на одвірок, зі схрещеними, напруженими руками на грудях. В цю мить він згадує завжди Оксану. Я вмошуюся напроти нього на колоді і слухаю, слухаю...

...Третю ніч не спить Лук'яна. Прислухається бодай до найменшого шерхоту. За дверима камери раз по раз чути побрязкування ланцюгів, брудна лайка, гупання важких чобіт чужинців. І знову тиша провалюється десь у невідомому темну й сиру глибину тюремних камер. Тоді він припадає вухом до стіни. За стіною чути ледве вловимі кроки. Там — його дочка Оксана. Вона теж не спить. Вчора їх викликали на допит. Допитував сам фашистський запроданець оунівець Роман Волощук. Навпроти сидів, скорчивши кистку міну, довгоногий, як журавель, з крочкуватим носом гестапівець. Він думав щось своє, тільки зрідка кидав косі погляди на присутніх. А Волощук розпинався, як міг — стукав кулаками по столі, водив біля самих очей пістолетом, кричав, погрожував. Обличчя його то синіло від люті, то ставало багровим, мов недостиглий кавун.

— Куди поділася мука з млина? — прискав слиною поліцай.

Борошно, що було підготовлене для фашистів, за одну ніч мов би крізь землю провалилося. Мірошник Лук'яна і його дочка твердили одне — мішки вкрадено. Тоді розлючений поліцай схоплювався з місця, бив важким пістолетом обох по голові, копирсав чобітьми в живіт, груди.

Враз тюремну тишу прорізав відчайдушний людський вереск. Хтось прогупав коридором.

— Оксано, Оксаночко!.. — припадав закривавленими вустами до холодного каміння, намагаючись підвестися, хапався за нього руками і знову безсило опускався на долівку. На сірому тлі заграбованого віконця тьмяно вимальовувався кривавий світанок.

Тієї ночі фашисти розстріляли Оксану...

...Дядько Лук'яна здер з голови капелюх, зіжмакав його в своїх долонях.

— Будьте ви прокляті, іроди! — простогнав і похилив голову на груди. Від того ще більше згорбився.

Я не міг стримати своїх сліз. Йшов до смеркового гаю, звідти вибирався на скелю, збігав на полонину і довго ходив серед трав, збирав квіти, багато квітів. Віднаходив їх на оксанину могилу. І завжди запізнаювався. Там вже лежали щойно зірвані, вміті свіжою россою, білі троянди.

Могили Оксани дядько Лук'яна розшукав, коли повернувся сюди після довголітніх поневірянь по фашистських концентраційних таборах. Там і огулх. Оксану розстріляли, бо не хотіла вона скоритися фашистам і нічого не сказала про борошно, котре вивезли вони з батьком в гори партизанам. Померла Оксана гордо, незаймано. Розстріляв її власноручно Волощук. Невдовзі і його стратили партизани.

Того дня зустрів я на кладовищі кремезного вже літнього чоловіка. Ходив він тут обережно, з низько похиленою головою. Пізніше мені стало відомо, що то був Андрій, син оунівця Романа Волощука, вбивці Оксани. Андрій і Оксана з дитинства дружили між собою, що саме він, Андрій і вбив свого батька, який запродався фашистам і стравив його кохану дівчину. Відтоді й досі не одружувався. То він щоранку кладе на оксанину могилу білі троянди ось уже протягом всіх цих довгих літ. Заходить Андрій часто і до Лук'яна нового млина. Погомонять вони поміж собою з дядьком, покурять посидять мовчки, іноді йдуть до колиби. Портрет Оксани намалював Андрій. Він — художник. А ось нещодавно Андрій намалював в млин і дядька Лук'яна, що меле борошно. Неподалік млина — копиця сіна. На ній похилилася в зажурі молода смерічка. Стоїть, заколисана чарівною піснею Лук'янового млина.

Леонід РУСЕЦЬКИЙ.

ВІТЧИЗНІ

Вітчизно кохана, я горда тобою,
Велика і людяна правда твоя.
За неї ти мужньо ставала до бою,
Вона обессмертила любе ім'я.
Всім людям простим
ти цю правду відкрила,
До щастя їм світлий показуєш
путь,
Любов'ю союз їх священний
скріпила —
хай спробує ворог його
похитнути!

Вітчизно моя, Батьківщино
крилата,
Всім правда твоя мир і дружбу
несе.
Та хай лише сунуться
злі супостати —
го знову сповна їм відплатять
за все.
Чехай не косяться зажерливим
оком
На наше багатство, бо візьмуть
урок:
Ми всі до мети йдемо упевненим
кроком,
І підлих фашистів розчавить наш
крок.
Мій краю коханий, я горда тобою,
Ти правдою сильна, Вітчизно моя.
За неї батьки наші пали в двоюбою,
Ми стали на зміну їм, рідна земля.
Г. ШВЕЦЬ.

★

Звезды

День, неистовым солнцем сияя,
Держит звезды всегда взаперти,
Но на волю их ночь выпускает
До утра в небосводе цвести.

И на нас из высотного плена
Звезды смотрят, расширив глаза,
Словно мы — театральная сцена,
А они — переполненный зал.

И придется сказать по секрету:
Хоть на нас они смотрят века,
Но, давно мы заметили это,
Наглядеться не могут никак.

Зная больше о нас, чем мы сами
(С высоты им, конечно, видней),
Звезды держат от нас под
замками
Сущность тайны извечной своей.

Но недолго уже им смеяться
И дразнить нас лукавством
своим —
Выше космоса им не забраться,
Друг за дружку не спрячаться
им.

Завтра, скорострельные мечты обгоняя,
Улетаем мы к первой звезде —
Их тела, что лишь ночью
мерцают,
Станут завтра яснее, чем день!

И. ДУЦЕНКО.

★

Бессмертие

Под скупыми огнями заката
Ковыли, ковыли без конца.
Уголик серый — могила солдата,
Знает сердце: могила отца.

Я отцовским считаю по праву
Этот холмик, святой для меня.
Здесь в сухие донецкие травы
Он, убитый, свалился с коня...

Тишина...
«Революция — слава!»
Надпись видно. Ни дат, ни имен.
Только горькие, жесткие травы
И горячий, как кровь, небосклон.
Н. НЫРОВ.

Редактор О. БОРИМЧУК.

НАША АДРЕСА: м. Київ-5, вул. Червоноармійська, 74,
тел. 67-38-43.

«Наша жизнь» — орган Центрального правления Украинского общества глухих.

Київ, друк. УВП-3, зам. 1708—8670, 70 р.